

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Vår dato: 30.03.22

Vår referanse: TW

Vår saksbehandler: TW

INNSPILL TIL OPPRETTELSEN AV BIONOVA FRA ENERGIGASS NORGE

Energigass Norge (EGN) er bransjeforening for bruk av gass i Norge, med medlemmer fra hele verdikjeden. EGN har arbeidet for økt bruk av biogass helt siden foreningen ble opprettet i 2008.

Vi har disse innspillene til opprettelsen av Bionova!

1. Hvilke kjerneoppgaver bør Bionova ha?

Bionova må ha som hovedoppgave å utløse biobasert verdiskaping i Norge, med utgangspunkt i ressursene innen landbruk, skog, vann/hav og gjenvinnbare ressurser fra avfallshåndteringen. Tiltakene som utløses må være bærekraftige og sirkulære.

- Innen bioområdet har vi uendelig med ressurser som kan utnyttes mye bedre enn vi gjør i dag til produksjon av mat, nye materialer, kjemiske produkter, medisiner, gjødsel med mer – og energi (se eget punkt om biogass).
- Bionova må bidra til å utløse dette potensialet på en ny og mer slagkraftig måte.
- Bionova må derfor ha større finansielle muskler enn det som institusjonene som jobber innenfor feltet har i dag.
- Bionova må ikke bare støtte forskning, men også bidra til at produkter kommer ut i markedet og støtte etablering av produksjon
- Bionova må bidra til at landbruket og fiskeriene omstilles fra å være tradisjonelle matleverandør, til biobaserte produsenter som fortsatt produserer mat, men også råvarer og produkter til mange prosesser og formål innenfor behovet i lavutslippssamfunnet
- Bionova må ha muskler til å utløse store prosjekter, men også kunne støtte mindre enheter og tiltak.
- Målestokken for tiltakene må være verdiskaping, bærekraft og sirkularitet.

2. Hvilke utfordringer løses ikke ved dagens virkemidler?

Norge er langt framme på mange områder innen bioøkonomien, men vi klarer ikke å utløse det store potensialet med dagens virkemidler. Det kan virke som vi både mangler en helhetstenkning og økonomiske muskler. Mange av dagens virkemidler er også sektorspesifikke, mens tiltakene og verdikjedene er sektorovergripende.

3. Hvordan kan Bionova organiseres for best mulig målretting av innsats og størst mulig brukervennlighet og kostnadseffektivitet?

Bioøkonomien omfatter flere næringer og sektorer, og ansvaret for oppfølgingen er fordelt på flere departement, direktorat og institusjoner. Det er derfor svært viktig at Bionova har en avklart plass innenfor dette systemet før det opprettes.

Basis for etableringen må være et større, statlig fond der avkastningen er så stor at en kan støtte mange store og små tiltak.

Etter vår mening er det viktig at Bionova ikke bare kobles opp mot landbruket, men knyttes til alle næringer innen bioøkonomien. Det kan derfor være lurt å se på en annen eiermodell enn at det kun skal eies av ett departement. Det bør også opprettes et råd fra involverte næringer. Det må selvsagt legges vekt på brukervennlig og kostnadseffektiv drift.

Om biogass

Biogass er en etablert verdikjede med et større potensial enn det en får ut i dag, både i volum og produkter. Produksjonen baserer seg på mange typer organiske råstoffer som avløpsslam, industrielt avfall, matavfall og husdyrgjødsel. En kan også bruke skogsavfall og dyrkede vekster som råstoff. Tare og tang er pekt som et råstoff med stort potensial.

Produktene er fornybart metan (biogass), CO₂, og en bioest som kan brukes til gjødsel eller kjemisk råstoff for andre produkter.

Det er i dag ca 40 produksjonsanlegg for biogass i Norge, 16 av disse lager biogass med drivstoffkvalitet. Det er også rundt 20 nye anlegg under planlegging.

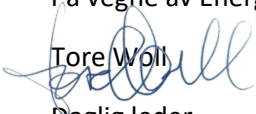
Biogass kan erstatte diesel i transportsektoren, der tungtransporten er påpekt som et særlig viktig tiltaksområde. Biogass kan også brukes som drivstoff til skip og innen industrien. Det er også mye ugjort innen bruken av de andre produktene fra biogasskjeden. Produksjonen gir for eksempel mulighet for å gjenvinne næringsstoffer som nitrogen, fosfor og kalium. Biogass kan derfor få en viktig rolle i landbruket, og det er satt et mål om at 30 prosent av husdyrgjødsel skal brukes som råstoff for biogass. I dag brukes det 1 prosent. Bruken av husdyrgjødsel som råstoff for biogass, reduserer utslippene av metan og gir mulighet for å omfordele mengden fosfor og nitrogen fra dyrerike områder til områder med annen type landbruk.

Fiskeoppdrett er en næring som avgir større mengder råstoff til biogassproduksjonen. Dette gjelder både selvdød fisk (mer enn 50 millioner fisk per år) som ikke kan brukes til mat eller andre produkter, og slam og overskuddsfôr fra fisken både i merder i sjøen og landanlegg. Landanlegg og nye anlegg i sjø med såkalte miljøtillatelse må samle opp slammet fra fisken, men fra alle de andre anleggene slippes slam og fôrrester rett ut i sjøen. Dette skaper lokale miljøproblemer, og er en utfordring næringen må løse hvis en skal nå målet om femdobling av produksjonen.

Ved opprettelsen av Bionova vil det oppstå et behov for å samordne støtteordningene til biogass.

Innovasjon Norge har i dag et eget program for støtte til gårdsanlegg, Landbruksdirektoratet støtter bruk av husdyrgjødsel som råstoff mens Enova gir investeringsstøtte til nye produksjonsanlegg og innkjøp av tunge kjøretøy med biogass som drivstoff. Her er det viktig at en finner fram til en god ansvarsfordeling og ordninger som gir økt aktivitet.

På vegne av Energigass Norge

Tore Woll

Daglig leder